

21.12.2015

AL22264
5628/09.00/2015

Valtiovarainministeriö

PL 28
00023 VALTIONEUVOSTO

1. VM lausuntopyyntö VM136:00/2013, 19.11.2015
2. Puh. kesk. neuvotteleva virkamies Timo Nuutinen/PLM – sotlkm Kaisa Kortemaa/PEOIKOS, 15.12.2015

PÄIVITETTY TURVALLISUUSSOPIMUSMALLI

1. Lausuntopyyntö

Valtiovarainministeriö on viiteasiakirjalla pyytänyt pääesikunnan lausuntoa otsikon aiheesta. Pääesikunnan lausunto on valmisteltu oikeudellisella osastolla. Oikeudellinen osasto on varannut asiassa mahdollisuuden lausunnon antamiseen pääesikunnan operatiiviselle osastolle, logistiikkaosastolle, johtamisjärjestelmäosastolle ja tiedusteluosastolle. Operatiivinen osasto ja johtamisjärjestelmäosasto ovat antaneet asiassa lausuntonsa oikeudelliselle osastolle. Logistiikkaosasto on myös antanut kommentteja asiassa.

Viitteen 2 perusteella pääesikunta lausuu asiassa suoraan valtiovarainministeriölle.

2. Lausunto

Pääesikunta on sopimusmalliluonnosta tarkastellessaan kiinnittänyt huomioita seuraaviin kohtiin.

1. **Kohtaan 2** ehdotetaan lisättäväksi:
 - a. Viittaus tietoturva-asetukseen (681/2010) suojaustasojen ja turvallisuusluokitusmerkintöjen määräytymisen osalta. Esimerkiksi kohdassa 5.4 viitataan eri suojaustasoihin ilman, että sopimusmallista käy ilmi, mitä kyseisillä suojaustasoilla tarkoitetaan.
 - b. Valtiohallinnon tietoturvasojen määräytyminen. Esimerkiksi kohdissa 7.2 ja 7.7 viitataan edellä mainittuihin tietoturvasoihin ilman, että sopimusmallista käy ilmi, mitä tietoturvasoilla tarkoitetaan.

- c. Määritelmä asiakirjasta. Asiakirjaan viitataan kohdassa 5.8.
 - d. Määritelmä alihankkijasta. Alihankkijoihin viitataan ainakin kohdissa 2.3 ja 12.7 sekä luvussa 4.
 - e. Määritelmä yhteistyöstä. Yhteistyöhön viitataan ainakin kohdissa 3.2 ja 6.2.
2. **Kohta 2.3:** viimeinen kappale ehdotetaan korvattavaksi seuraavalla määritelmällä:
- ”Salassa pidettävää ei ole tieto,
- a) joka on ollut yleisesti tiedossa tai tulee myöhemmin yleiseen tietoon muutoin kuin vastaanottajan vastuulla olevasta syystä;
 - b) joka on ollut todistettavasti vastaanottajan hallussa ennen tiedon vastaanottamista luovuttajalta ja jota vastaanottaja ei ole välittömästi tai välillisesti hankkinut kolmannelta;
 - c) jonka vastaanottaja on saanut haltuunsa kolmansilta ilman salassapitovelvollisuutta ja jonka ilmaisemiseen tai luovuttamiseen näillä kolmansilla on ollut oikeus salassapitovelvoitteen estämättä;
 - d) jonka luovuttamisen ja käyttämisen luovuttaja on nimenomaan hyväksynyt; ja/tai
 - e) joka pakottavan lain, säädöksen tai tuomioistuimen päätöksen tai tuomioistuimen antaman sitovan määräyksen mukaisesti on luovutettavissa olevaa.”
3. **Kohta 5.4:** Mikäli kaikkien edellytysten tulee täyttyä, b-kohdan lopussa voisi selvyiden vuoksi olla ja-sana.
4. **Kohta 5.8:** Kohta ”hävittää huolellisesti ja suojaustasoluokituksen edellyttämällä tavalla” ehdotetaan muutettavaksi seuraavaksi: ”tuho- ta suojaustasoluokituksen edellyttämällä tavalla”. Hävittäminen voidaan mieltää hukkaamiseksi. Lisäys huolellisuudesta on tarpeeton, sillä toimiminen suojaustasoluokituksen edellyttämällä tavalla sisältää huolellisuuden.
5. **Kohta 5.10:** Jos salassapitositoumus tehdään ”Tilaajan pyynnöstä”, onko tarkoituksena jättää vaatimus salassapitositoumuksen tekemisestä tilaajan harkinnan varaan vai tulisiko sen olla automaattinen?
6. **Kohta 7.5:** Sopimuskohtaan ehdotetaan lisättäväksi Toimittajan tai sen henkilöstön velvollisuus ilmoittaa välittömästi Tilaajalle turvallisuuspoikkeamisista ja -uhista.
7. **Kohta 7.8:** Sopimuksesta tulisi ilmetä, millä tavalla Toimittaja saa salassa pidettäviä tietoja käsittelevän henkilöstönsä hyväksytettyä Tilaajalla. Hyväksyttämismenettely voitaisiin kuvata esimerkiksi eril-

lisessä liitteessä. Toimittajan henkilöstön hyväksymisestä on kyse myös kohdassa 11.11.

8. **Kohdat 8.2, 9.1 ja 10.2:** Luettelon toiseksi viimeisimmän kohdan lopussa voisi olla selvyiden vuoksi ja-sana.

9. **Kohta 9.1:**

a. Ensimmäinen alakohta ehdotetaan muutettavaksi muotoon: "sen toimittamiin tietojärjestelmäpalveluihin, ohjelmistokomponentteihin tai medioihin ei sisälly haittaohjelmia, muuta tahallista haitallista tai tietoturvan vaarantavaa toiminnallisuutta".

b. Kohtaan ehdotetaan lisättäväksi seuraavat alakohdat:

- Palvelussa käytettävät ohjelmistot ovat riittävän tietoturvallisia Palvelun käyttötarkoitukseen nähden
- Ohjelmistokehityksessä ja siihen liittyvissä laadunvarmistusprosesseissa tietoturva on huomioitu riittävästi

10. **Kohta 11.2:** Kohtaan ehdotetaan lisättäväksi, että yritysturvallisuusselvitys voitaisiin hakea myös Toimittajan alihankkijoista.

11. **Kohta 11.4:** Mikäli Suomessa tehtävillä yritysturvallisuusselvityksillä viitataan kotimaisiin Toimittajiin, jälkimmäinen ilmaisu voisi olla johdonmukaisempi suhteessa muuhun sopimuskohdassa mainittuun.

12. **Kohta 11.11:** Ensimmäisen virkkeen kohtaa "tämän sopimuksen tuottamiseen" ehdotetaan muutettavaksi seuraavaksi: "tämän sopimuksen kohteena olevien Palvelujen ja tehtävien tuottamiseen".

13. **Kohta 16.2:** Kohdassa mainituissa tilanteissa Tilaaajan tulisi voida irtisanoa Pääsopimus ilman sanktioita. Tietoturva on monen palvelun sisäänrakennettu laatutekijä. Jos toimittaja irtisanoa turvallisuussopimuksen, palvelua ei välttämättä voida enää käyttää. Tällöin pääsopimuksessa mahdollisesti määriteltyjen irtisanomissanktioiden ei tulisi kohdistua tilaajaan.

14. **Luku 16:** Mikäli kohtiin 17.3–17.4 kirjattu tulee sovellettaviksi myös irtisanomistilanteissa, lukuun 16 ehdotetaan lisättäväksi esimerkiksi viittaus kohtiin 17.3–17.4.

3. Lopuksi

Pääesikunnan operatiivisen osaston lausunnon mukaan puolustusvoimat on aikaisemmin todennut, että kyseinen malli ei sovellu puolustus-

voimien tarpeeseen. Sama toteamus koskee uutta sopimusmalliluonnosta. Puolustusvoimat on luonut omat turvallisuussopimusmallit, jotka sopivat paremmin puolustusvoimien tarpeeseen. Vuonna 2015 laadittu turvallisuussopimusmalli on käytössä muun muassa puolustusvoimien hankintatoimessa.

Asiaa pääesikunnassa hoitaa sotikm Kaisa Kortesmaa, p. 0299 500 840, kaisa.kortesmaa@mil.fi.

Pääesikunnan päällikkö
Vara-amiraali

Juha Rannikko

Puolustusvoimien asessori
Varatuomari, OTL

Tuija Sundberg

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

LIITTEET

JAKELU

TIEDOKSI

PE OPOS
PE JOJÄOS
PE LOGOS
PLM kirjaamo
PE TIEDOS